

Ponhaj Bóh!

Sy-li spěwał,
Pilnje dželał,
Strowja ee
Swójny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosé ma;
Bóh pak swérny
Přez spar mérny
Čerstwosé da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje dželaš
Wśedne dny;
Džen pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočn ty.

Z njebjes mana
Njeh ēi khmana
Ziwnosé je;
Ziwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokrew ee. F.

Sserbske njedželske lopjeno.

Wudawa žo kózdu žobotu w Esmerlerje z knihicžischceri w Budyschinje a płaczi schtworthlennje 1,50 hr. s portom.

16. njedžela po ſiwj. Trojizv.

„Czincze, so býscheze sbóžni byli s bojoſcju a se rženjom!”

Snajesch drje tuto žłowo. Esnadž bu czi pschi konfirmažji žobu na pucž date. Sda žo czi, jako by to bylo žłowo stareho ſakonja, a tola je to wobsbožaze žłowo nowego ſakonja, Haj, naſch ežak, runje kajkiž je, předuje czi tuto žłowo kózdy džen s nowa!

Bojoſcž a rženje ſapschija czi ežel, duſchu ſwědominje, hdyz dženža s wocžinjenymaj wocžkomaj hladach do ežakha, do luda nuts. Schtož wschudžom wuhladach, to je to kaž s njewidominej wohnjowej ruku na wschém ſapiżane žłowo: „Ja ſym chz a my — ſeže njechal!” Nicž dale hacž jenož ſczehwki teho wscheho je wſcho to, schtož naſz nětſle tysihi, schtož s bojoſcju a se rženjom na naſz žo wala. Haj, ale ma to wſchitko ſchto s naſchej sbóžnosci czinicž?

Haj a ně! Ně tehodla, dokelž žaneho člowjeka sbóžnoscež njewotwižuje wot ſwonkownych wobſtejnoscžow, njech tute mjenujemž po člowisku nětſle sbóžowne abo njeſbožowne, runje tak je, so žu ſwonkne njeſbožowne wobſtejnoscze bóle pschihodniſche, so člowjek ſwoju sbóžnoscež pyta hacž ſbožowne. S tuteho ſhonjenja praſi tola biblij: „Wołaj žo ke nimi w čazhu teje nusy!” Alle žnadž praſiſh: „Naſch ežak je tola tak njeſbožowny, so to ſkoró bóle býz njemóže, ale sbóžnoscežptarjow njenamataſch wjele!” Hdyz tak praſiſh, dyrbju žo tebje najprjódžh praſhcež: „A th, žy th mjes nimi?” Hdyz ſwěrnje ſa wotmoſtu na tole praſhnenje pytaſh, namaſach tež wěſceze wotmoſtu a roſjaſnjenje k twojemu pschiſpomnjenju wo naſchim ežazu. Žara husto rěka paſtuto: „Dokelž žo nam býscheze psche derje wjedze, njeptamž ſwoju sbóžnoscež!”

Runje tuto ſpóſnacze, ſpóſnate w tutym naſchim, hižo tola tak ſrudnym čazhu, dyrbi nam jene wóſſiche: „Czincze, czincze!” pschiwoſacž. „Czincze, czincze, so býscheze sbóžni byli, so njeſchiindże to khostanje — abo, so to njebylo psche poſdže, psche poſdže, prjedy hacž žo dohładasch!”

Hlej, tu maſch hižo k temu „ně” to „haj” na to předawſche praſchenje, hacž maja ſwonkne njeſbožowne wobſtejnoscze naſcheho kraja ſchto s naſchej sbóžnosci czinicž. Wone žu khostanje. S khostanja ma pschińcz ſpóſnacze, ſe ſpóſnacza polepſchenje. Taſ žu njeſbožowne čazhy powuczenja a pschiwoſacž kózdemu: „Czincze, so býscheze sbóžni byli s bojoſcju a se rženjom!”

Njepraj: „To jenož mi płaczi, dokelž žyſemu ludę płaczi; njech žo lud ſtara, ſo to ſlepje budže, ſchto to mje ſtara?” Ty, runje ty maſch žo staracž! Njebudže tola ženje „žyſły” lud žo staracž, hdyz ty, runje ty žobu pódla njeſhy! —

A niz jeno to! Praj, njeje tebje w twojim mjenje abo bóle doſhim žiwenju ženje niežo potrjehilo, ſchtož by bojoſcž a rženje ſbudžowało, ſchtož by czi pschiwoſacž: „Czincze, so býscheze sbóžni byli s bojoſcju a se rženjom!”? Njeje-li, hlej, žy ſchol abo ežeril kaž ſlepý a hłuchi psches žiwenje. Doſcz, wjele, jara wjele traſchaſeſe tola je pschi pucžu kózdeho, młodeho kaž stareho. Baža tam woſko čzemne nótne možy, kotrež woſku ſwoje ſyčeze a tým, kotrež popadnu, naſaza a ſkaza ežel, duſchu — a rubja sbóžnoscež. ſsu to možy ežela a krwě a ſwěta, kaž njeprózeſiwoſcež, nječiſtoſcež, njehańbicžiwoſcež. Hdyz ſledy běchu tute možy čzemnoſceze a ſmjerceze tak kroble a njehańbicžiwe, kaž nětſle, ſwaza žo žamo pschi ſwětlym dnju na ſwětko. Hdyz ſledy popadzech ſebi ſelko člowjekow do ſyčzow, ſelkož nětſle,

młodzych a starzych, mużskich a żeńskich, żenjenych a nježenjenych. To dyrbi tola bojoscz a rženje naš jimiac! Zaťa tola tak někota druhá czemna móz w noz̄y na naš. Čert paduchow paže ſwoje ſtadka paduchow, borany kaž wołoz̄y kaž jehnjsata a pyta, ſo by ſtadło podwojil. A jemu ſo to ſchlachczi w noz̄y a wo dnjo, hdvž tola nan, macz njehańbicžiwe džeczo wucža, kaž najlepje pscheczu 7. kaſnju a tak wulku kaſnju bōjſſeje a człowſkeje luboſcze a — tak ſhubi ſwoju ſbóžnoſcz. Tak wodnjo a w noz̄y mordařſke móz wokoło tebie a — ſnutschach w tebi. Hlóž krvě, žadoſcz czela wabi a woła a ty požlučasch a czinisch jim k woli, hebi ſamemu k ſmijerczi, jeli ſo ſo njeſčinisch czinjer naſcheho ſłowa: „Czincze, ſo býſče ſbóžni byli, ſo bojoscu a ſe rženjom!” To ezi niežo njeſomha, ſo prajich: „Tón lud, tón kraj dyrbi tu ſkutkowac̄ a ſo pscheměnic̄ a polepschowac̄!” Hlaj, w tutym wſchém bē tola th tón, kif je wobdaty wot hroſnych, žaloznych mózniſow, kotsiž dyrbja bojoscz a rženje ſbudžowac̄!

A něſto hiſcheze! Ssy ſtał pschi rowach, ſnadź runje njeſdawno pschi rowje džesceza, młodzenza, młodjeje holzy, ſnadź pschi rowach nahle ſemrětch. Czehodla ſy tam ty to runje ſtał? Je drje eze tam twoja pschiſkuſhnoſcz, twoje ſobuželenje dowiedlo. Tola niz jeno tole! Boh ſenjes položi pucz twojego ſiženja tam nimo a to tohodla, ſo by bojoscz a rženje na tebie pschiſhlo tam pschi rowje. Row ezi tola pschiwola: „Dženja ſiž, jutſe moriž, dženja tebi, jutſe mi!” Bjerſchež buchoze na kaſhez! Hdvž ja tam! „Czincze, czincze, ſo býſče ſbóžni byli ſo bojoscu a ſe rženjom!”

Duz, hdzež ſtejich, ryj ſam row, row hluboki a džerž pothowanje, haj ſahrjebanje. Smjetaj do hšubiny nits rječazhy a puta, kotrež eze ſhvetej, hrčej putach, ſeſtorkaj nits wſchě czemne móz ſhveta a krvě, kotrež eze ponizowach ſa njeſvólnika, wotrocžka, haj eziž ſameho ſo tam nits a dele, kaž to Luther čze, prajizh w katechismje: „ſo by tón starý Hadam ſo potepil a wumrēl!” Tajke ſahrjebanje budže drje ſo tež ſtaež ſo bojoscu a ſe rženjom, njeſuiž ſched tak njeſowaniſmi „dobrymi” pscheczelemi, psched ſhvětom a jeho ſměchom. Duz wofan pschi ſwojim czinjenju w bojosczi a rženju dla ſwoje ſbóžnoſcz, doniž njeſchewinu hrček a ſměch, haj, njech eze ſenje njeſopuſchezi bojoscz a rženje tehodla, dokelž tak doſho hac̄ tu na tym ſhvěze, tón ſhvět ezi ſhvěze wleczę.

Pschi tajkim rowje czemnych mózow stanje ſo na tebi potom jutry džiw, jeliſo ſ wutrobu ſelo ſylsy ronich, niz teho dla, ſo wſcho to poſrjebac̄ dyrbiſch, ale teho dla, ſo wſcho to tak doſho ſiwe býc̄ móžefhe na tebi, we tebi, pschi tebi. Tam ſtawasch, hdvž ſ wutrobu modlitwu ſpěwasch k nowemu ſiženju w ſiwej wérje ſ Bohom. Tehdy bywa potom wjetſcha hac̄ bojoscz a rženje ta luboſcž, kotrež lubuje Boha ſenjesa wysche wſchego a teho bližſchego jako ſameho, kotrež tehodla ſylniſha je hac̄ ſhvět a hrček a wſcho to czemne, tehodla ſylniſha, dokelž ſ Bohom je a dže a ſ Bohom Wózom rěči w modlitwie a wón ju ſylſhi! Tak potom na tebi bywa wérne to ſłowo: „Budžež pač czinjerjo teho ſłowa a niz jeno požlučarjo, ſ kotreñ Wý ſo ſami ſjebacze!” Šamjet.

Je kſchecžanſtwo ta jena wérna wucžba?

Schtož čze ſprawnu pschecžiwnik kſchecžanſtwo býc̄, ma roſdželec̄ a roſdžela tež mjes tym, ſchtož na ſhvěze nětſle poſkaſuje. Jedyn ſ najwjetſchich njeſcheczelow kſchecžanſtwo, Friedrich Nietzsche, je prajil: „Kóždy ma ſwoj „dobry džen”, hdvž to, ſchtož w nim to wysche, namaka. Wérna prawdoſcz hebi žada, ſo kóždeho po tutych jeho „dobrych wobſtejnoscžach” ſhvězidlo a niz po jeho wſchědnich dnjach, hdvž njeje ſhvobodny

ale wotrocž.” Nieſcha ſam ſo po tym měl a runje tak njeđerža ſo tuteho jenicžy praveho pucža najwiaſy tych pscheſtiwnikow, kotsiž pschecžiwo kſchecžanſtwo wojuja, tak pač njeſſu potom wiaſy „wojowazy” ale jenož „kwarjazy”, „wunjetowazy”.

Dyrbiſch kſchecžanſtwo czaſha wostajic̄. My drje licžimy ſ minutami, ſ hodzinami, ſ dnjemi, ſtatwiſna ſhvěta licži ſ lětſtoteckami a ſ lětthfazami. Nimaſch a njeſniſch ſo praschecž: „Smy my hiſcheze kſchecženjo?” ale masch a dyrbiſch ſo praschecž: „Smy my hižo kſchecženjo?” Pomalku a pod czežemi wuwiva ſo to, ſchtož kſchecžanſtwo. Nadžiamy ſo a wérinu, ſo ſu tež czemne wobſtejnoscze naſcheho czaſha krocžel do předka na pucžu tuteho wuwivanja. A jemu dopokaže pschičhod psches wérne widomne podeňdenja to, ſchtož nam pschecžiwečenje, ſchtož nam ſylna wéra je, njeſuižy, ſo je kſchecžanſtwo, nabožina teje luboſcze, kotrež najhlubſche žedzenje człowſkeje wutroby ſpočoja, ta jena najwjetſha nabožina, ta jena jenicžka a wysche a pódla njeje nihdze žana!

Psches 1900 lět doſho njebu niežo namakane, ſchtož by psches kſchecžanſtwo bylo, a njebudže tež dalewor nježo namakane. Se ſwonkownym to njeſopokasach ale ſnutschownym. Ža to njech ſhvědeži jedyn, kotrež drje pola wſchickich njeſto placži, Goethe. Tutoń praji: „Njech duchowne roſwicze poſtujuje, njech ſo wědomnoſcz, kotrež ſo ſ pschirodu ſabera, do ſcheroča a hluboka roſwiva, njech człowſki duch na wſchém dobywa kaž čze, — kſchecžanſtwo nadobnoſcz a roſwicze, kotrež ſo ſtava w móz dobroch pocžinkow, njebudže ſenje pschetrjeche ne, to njeſuižy, kotrež ſo nam blyſchezi a ſyboli napschecžiwo ſ evangeliou.” A tón, kotrehož do najwjetſchich ducharjeſtow wſchickich czaſhow ſicža, Emmanuel Kant, piſche: „Evangelion je wſchick wěrnoſczow žorlo, kotrež nihdz njeſaprahnje, wſchick wěrnoſczow, kotrež, hdvž je roſom wſchě ſwoje pola wuměřil, nihdze druhdze njenamakasch!” —

S tutym njech je to doſez wo tutym praschenju: „Je kſchecžanſtwo ta jena wérna nabožina?” Dowuczeſpacž njeſožatihy a tež nočzem, jenož prajic̄ njeſto mało k temu, hdvž to nětſle tak někotry měni, ſo dyrbi wo tutym praschenju mudrie rěčecž, a ſ dobovem čzyc̄hnu pokim dac̄, kaž ſo ſadzerzec̄ masch, hdvž ſ tajkimi ſravysch. Tola wſcho tole podarmo, hdvž nimaſch ſam pschecžiwečenja kruteho w hebi a hdvž ſtimaſch wole a ſmužitoſcz doſez, ſhvědežic̄ ſa kſchecžanſtwo, ſa to, ſchtož twoje a twojeje duchue najwjetſche ſbože, czaſne a wěczne! — Tajkich je jich, bohužel, jara wjele! — Nimo a wysche wſchego teho pač wſmi ſwoju bibliju a pytaj, th namakasch a duž dobužesč a duž wobſtejſch! (Kónz.)

Hdzež ſa ſlotom rhyſch?

Hdzež ſa ſlotom rhyſch, ſu podkopki, ſloty podkopki. Schtož nočzyl nětſle tajkich měcz a wo tajkich ryež? Hlej, čzu ezi tajke podkopki poſkaſac̄. Njetrjebasch hafle daloko jecž a pucžowac̄, ſo by tam ryl! Ně: twoja biblija, ſo ſu tajke podkopki, we kotrejch ſlotu namakasch! A bibliju th tola masch, niz wérno? Njech je to biblija starscheju, njech wotwyzna abo džedova, njech ju ſam pschi wěrowanskim woltarju dosta, wona je, njech ſtara abo nowa to městno, hdzež ſa ſlotom ryež móžesč, dyrbiſch, dokelž tam ſlotu je!

Sy th, luby cžitarjo, luba cžitarčka, ſ hórníkem pschi twojej bibliji a rhyſch th, rhyſch pschezo hlubſcho, ſo by namakasch ſlotu? So by tola tebi ſhvězila pschezo ſhvěza hórnika, ſo by ſo tebi ſhvězila ſhvěza wutrobneho horzeho požadanja ſa cžiſtym ſlotom twojeje biblije! Otw, ſo by th rhy! Ssy derje mytowany!

Njetschaßl s hlowu, hdvž czi tole prajimy wo tutych podkopach! Rosponinaj a spomjatkuj žebi wjele bôle tft wérne žadý, kotrež placza wo tutych podkopach, wo bibliji:

1. Skoro kózdy ma bibliju!
2. Skoro žadny njecžita bibliju!
3. Skoro kózdy nahladny čłowjek čitasche bibliju, schtož sta a sažo sta wuprajenjom wuczenzow, bažnikow, wjednikow dopokaža.

Schto sbhywa to sa tebje, sa kózdeho? Schto žadaju žebi tsi wérne žadý? Čitajcze tola wschitzu, wschitzu bôle bibliju! ! Ryjce bôle a huczischo a hlobischo w tutych podkopach! Próza ho placzi, placzi se slotom! !

Czitajcze nutrni w bibliji, czitajcze wovojsnik w ruzu! Wošnacze kražne namakanki, podschnittne najvažnische městna! Njewostajcze nicžo ležo, njecžicze nicžo na bof! Hórnik to se slotom w ſeinskich podkopach tež njecžini!

Tak kaž pscheczel pscheczelej s teho, schtož je na kamjenjach a druhim žebi nahromadžil, to a tamne počaze, pschede wschém pak ſkoto, je-li ma, tak chzu to tež ja čzinicž a tebje ſwježelicž, kaž pscheczel pscheczela. Duž mi dowol, so czi to a tamne počazu. Chzu cže tež ſwježelicž. A schto njeby ho to chzyl wježelicž, hewal a pschede wschém nětke, hdvž to tajki ſrudny, ſtyskny čaž. — Wježela drje tu tež wjele, ale kajkeho, kajkeho! A niz jeno, so bych cže ſwježelil, czi to a tamne počazu, ně, so by th ſam ſchoł a rył a rył!

Duž hlej, tu ſu 8 fruchow s tutych podkopow, — 8 ſlowow s biblije.

1. Jerem. 9, 20. Wérne, traſchaze to wopisanje žalostneje gripy, pod kotrež 1918 Němska czerpjesche, ſhubiwschi ſteko živých psches ſmijercz.

2. Jerem. 8, 15 a 14, 19. Schto Němska ſacžuwasche, iako ho po ſkónčenju wójny tak ſjebana woħlada, tam namaſkach.

3. Jes. 3, 17—24. Czitasch tu, schtož wo modže placzi. Moda roſbroja pjenjesy, čini hordnych, wabi njepózčiwosć, je njehańbita.

4. Jes. 30, 29. Kražne ſlowo, kotrež tebje w kózdyhm čažu dopomina na tamnu hodownu nóż, w kotrež wusnawasch: „Czicha nóż, ſwjata nóż!”

5. Jes. 32, 8. Wójwoda Württembergſki ſetka ras daloko a ſcheroč ſnateho fararja Flatticha a woprascha ho jeho: „Na czo myħli wón žebi nětke?” Flattich, kotrež pschezo prawe ſlowo prajicž wjedžesche, wotmolwi ſe ſlowom Jes. 32, 8, tola tak, so jo pschemenejo rječny: „Wježchojo „dýrbja” měcz!”

6. Jes. 54, 2, 3. Carev, kotrež bu ſe ſchewza wuwołany předat, předowasche w lécze 1792 móznije wo Jes. 54, 2, 3, ſo ſložujo na dwě žadže: 1. Wocžakaj wulkeho wot Boha! 2. Dofonjej wulke ſa Boha! S tym pschihotowa ſapocžatk ſkutlowania mižionſta mjes pohanami.

7. Sach. 14, 7b. Namaka mucžny a sprózny čłowjek drohotniſcheho demanta hacž tu na kónzu tuteje ſchtucžki? Njeje to ſa džeda a wotku najrijeñſchi dar?

8. Jes. 11. Czlowjecze nascheho čaža, kotrež čaž njemera ſwonkneho kaž ſnuteſneho, ryj tu ſaž a ſaž. Ty woħbačiſiſ ſo, woħebje, hdvž ſe 6., 7., 8. ſchtucžki bjerjesch bohatſtwo ſa bohatſtwo! —

Hlej, tu jenož ſ tſjoch knihow mała počaska, a tola hižo telko ſa wschěch hromadže a ſa kózdeho jenotliweho woħebje! Kaf khuduſčki nasch čaž, nasch lud nětke na wopravdžitnym bohatſtwo! Duž ryj a ryj, ſo by był bohaty, a k bohatſtwo dopomhol naſhemu ludu!

Zyrfej a stat.

Saſſki kultowu minister je njedawno tež tu naſpomnjeny wukas wo pohrjebnisčezach wudal. Pschistajichny tehdh hižo, ſo ho ſ tutym wukasom ſažo ras prawo ſama, prawo zyrfwinnych woħadow. Tole je ho nam mjes tym tež psches pscheptyowanje naħladneho juristu abo prawnika woħkručiſo. Hacž dotal bě tež psches najwyshe wufjudy pschipoſnate prawo zyrfwinnych woħadow, ſo tute, bhywajo ſ wobħedżerjom pohrjebnisčezow, wſcho, schtož ho na tutych ſtawasche, ſame rjadowachu, woħebje tež, hacž ho pschi pohrjebach tež wot druhich hacž duchownych rēče džeržachu, tuta ſaložna ſažada bu ſ nowa psches artikel 138, 2. džel wuſtam wſchipoſnata. Hdvž to nětka tak je, je drje ſroſymnjenje, ſo dýrbja woħady ſwoje pohrjebnisčezia tež tym k pohrjebej pschewostajicž, kotsiž ſu druhego wérny wuſnacža abo ſwonka kózdeho werrywusnacža, to žada žebi ſjawne prawo a powschitkowy porjad tehdh, hdvž druhich pohrjebnisčezow hacž zyrfwinnych we woħrejku njeje. Tola, ſo dýrbja zyrfwine woħady na žwojich pohrjebnisčezach nětka tež rēče njewerjazich a njepſcheczelow zyrfweje pschitwolcž, ſa to žaneho ſakoniſkeho prawa njeje. A hdvž chze ſaſſki minister kulta tola tutto prawo ſe ſakoniſkimi podložkami dopokasacž, počaze wón, ſo ſu tute zyle njedoħahaze a ſo ho tutón zily jeho wukas pschecžiwo woħadam jenož ſepjera na woli a namóz ministra a lěweje stronu. — Tu te roſtajenja naħladneho juristu njepſchinjeſu drje nicžo, schtož njebiċihi hižo wjedželi, ſu pak tola jara dobre a nuſne teħodla, dokelž kózdemu ſ nowa počaza, tak w Saſſej móz psches prawo dže, woħebje tehdh, hdvž to pschecžiwo zyrfwi a nabožinje a tež teħodla to dobre, ſo naſche woħady ſpōnaja, ſo wſcho, schtož ho wot nich žada, po prawym njeje a ſamoža duž žebi tež prawo pytacž po pucžu psches ſhud. — —

Wo „ſwiaſku laikow ludoweje zyrfweje“ pižachmy tu tħdzenja. Mjes druhim je tam ežiſčerſta maſħina wočiſčeržala: „mjes woporami a darami jenotliwych namakash liežby wot 1 hr. hacž do 100 hr.“ Bohu džak! Lubočž a woporniwoſej woħadnych ſa wěz ſenjeweweje zyrfweje je tak wulla, ſo ho ſ 100 hr. njespokoji; dary po 1000 hr. njejku žadne, a wjetſche ho tež wopruja. To njeh njeje ſamjelčane!

Auto.

Runje roſnoschuja powjescz, ſo je auto ſnjebožiſ. Gsu kaž wrótne jeli, do měſniak pschi pucžu ſaložili a ſwročiſt. Dweju ſbérachu morweju a jeneho cježko ſranjeneho. To bě kónz wježeleje jēſby psches rjanu ſlonečný džen.

Kónz jēſby psches žiwiſenje je husto doſč tón ſamžny. Wrótne kaž autom jedu, czerja to čłowjekojo psches žiwiſenje. Nje-móžeja docžakacž, ſo wot jeneho wježela k druhemu dojedu, wot jeneho dobytka k druhemu pschińdu. Wocži hladataj jenož ſa tujene: Jenož ſo tole dozpijem, jenož ſo tole woħladam, jenož tym jenym woħljenym kónzom, myħle mērja jenož na tole ſo tle dobudžem — wſcho druhe njeh je kaž chze. A to druhe je ſa taſkich tak husto ta duscha. Enjeh to njeh je kaž chze, tak praja a po tym ežinja. A toħodla nimaja tola, bhyrnejz tež hacž na najlepje hacž k wotmyħlenemu kónzej pschischli, hacž te kónzej pschisħedſchi ſpoſojenje, wutrobne wježelenje. Ně, njenažy ceni, njespokojeni pytaju ſa druhim a daliſhi a honja a czerja dale, runje tak wrótne a runje tak wudžeraſo ſa tutym jenym noſwym woħljenym kónzom njeh tutón nětka je něſħto pjenjeſne abo něſħto ſa ſpoſojenje čželnych žadoſčiſ, a njeh tutón tež mjenje abo dale leži ſ boka runeho praweho pucža, kotrež čłowjekam wot kředominja, ſalonja, wot Boha ſameho je počaſanu.

A tak bjes džiwa, so sašoža wo měsnik pschi pucžu a swrōčza — a so je kónz wjeſelenja niž jeno, ně tež kónz žitvjenja. A ſchtó potom?

Dweju morweju ſbérachu tam a jeneho, kiz bě czežko ſranjeny. Tak to tež tu! Morwych je jich tu wjaz pschi pucžu psches ſhvěta žitvjenje; morwi ſu czi jeni po duschi předy hac̄ to czežlo mrěje a morwe bywaja drusy s duschu, hdýž czežlo mrěje. Dozpija drje jedyn abo druhí wothkñijený ſemſki kónz, ale ſawutla, dokelž njeſpokojeſa dusche njeſmjerneje lacžnoſcze a hłod. Drusy njedozpřia ani jedyn kónz s tých wſchelakich, kotrež ſebi wothkñichu, a duž maja ſwonkñym a ſnutkñym helu tu na ſemi hžo. Morwi ſu ſa ſbožo wérne, prawe, ſnutkne tu na tutej ſemi a morwi ſa ſbožo wěczne njeſachodne we wěcznym bhežu dusche pola Boha. Tajſich morwych ſbéraju. A druhich na pol morwych, ale ſranjenych, wobſchłodženych ſwonkñje a ſnutkñje! ſſu hischeze ſa žitvjenje ſdžeržani, ſo njebyhdu wjazý kaž wrótni w auto hnali psches žitvjenje. Tak několry czlowjet je, honjo ſa wjeſelenjemi tuteho ſhvěta a ſwojeho czeſla, ſwonkñje po czele ſchłodowal: ſkaſy ſebi ſtronovscz ſnadž psches wopřivstwo, psches wjale rejiwanja abo ſnadž psches njeſpózežiwe žitvjenje. Runje na to khoru jich njeſměrna liežba naſcheho ludu, mužſkich a žónſkich, w městach a na wžach. Druhi je ſchłodowal na duchu: Rosom bu ſmuczeny, dokelž bě ſo ſaměril na jemu wěz, ſnadž wjale pjeniſes, ſnadž wulkı dobytſ a niežo njeſdozpiſ. Sažo drusy s czežlom kaž s duchom do ſchłodny pschi ſchzechu, dokelž na ſchłodu leſechu, haj honjachu, czerjachu kaž auton. Wſchitzu pak počeřepichu ſmijertneje ſchłodny na duschi. Hac̄ je czaža doſez, ſo ju hischeze wuhoja? Hac̄ do zylá jeje phtneja? Hac̄ hnadny jím hischeze ſpožčený czaž wužija?! Šchtó měniſch? Šchtó měniſch ſam wo ſebi?

ſſu cze tež hžo na pol morweho ſbérali pschi pucžu? Abo honiſch hischeze kaž wrótny ſa wothkñijenym kónzom ſemſkeho bohatſtwa a derjemecža, ſchtóz to czlowjetkojo tak ſa derjemecže maju? Abo tak to ſ tobu je? —

Bjer ſej czaža!

Bjer ſej czaža a praj twojim lubym wutrobnje: „W Božim mjenje!“, hdýž na dželo džesč! To czi prozu woſloži a czi wutrobu ſvojeheli.

Bjer ſej czaža a modi ſo rano kaž wjecžor! To budže czi ſchlit w běženju wo dnjo, th w měrje ſpisich, hdýž ſo Bohu Knjesej porucžiſh!

Bjer ſej czaža a dži kózdu njedželu k Božemu ſłowu! Bjer pak ſej tež czaža a pschihotuj ſo na Bože ſłowo a ſažo, jo ſlyſhawſchi, jo roſpominaj. Tak nabhywasch mož na zylu tydžen!

Bjer ſej czaža a budž pschecželnivý ſ tym, kiz woſolo tebjie a kiz k tebi pschiřdu! Prózuj ſo, ſo by jím wjeſele pschihotowaſ, jich požylníjal, jím ſ troſhtom a ſ pomozu byl w czežnoſczech a muſach!

Bjer ſej czaža a ſpóſnawaj bóle a hļubje Jeſuha Chrystuha! Pschetoz khwatajz ſchliidze ſa kózdeho ta hodžina, w kotrež jeho ruča a jeho bliſkoscz ſa njo wjazý budže hac̄ zylý ſhvět, haj nam wſcho budže!

Šchtó je naſſbožowniſchi?

Bě to w lécze 1570. Torgnato Tasso, ſławny italski bažník, — maný wot njeho „Wužwobodžený Jerusalém“, — bě hóſcž pschi franzowſkim kralowſkim dworje. Ras wopraſcha ſo kral bažnika: „Šchtó je naſſbožowniſchi?“ ſſebi doſho njeſchecmýſlujo wotmolvi Torgnato Tasso: „Bóh!“ Kral rječny: „To

wěmý, ale ſchtó je po Bohu potom tón naſſbožowniſchi?“ Bažník wotmolvi: „Tón, kotrež je Bohu najbóle podobny!“

S blis̄ka a ſ daloka.

W Keilizach ſhvěczi njedželu, 18. ſeptembra, Gustav-Adolſſové towarzſtvo Lubijskeho woſtrježa ſwojí lětny ſhvědžen.

Sakſte hłowne bibliſke towarzſtvo je ſwoju roſprawu ſa lěto 1920 wosjewilo. ſſe tuteje ſpóſnawasch, ſo je ſo pschi wſchech wulſich hospodařſkych czežach prázovala, ſwojí nadawł dopjelnicž a bibliju, zylu a po dželach, ſa po móžnoſczi niſte placžiſny roſſchérjecz. Bu tola w lécze 1920 na 14 035 biblijow a 12 546 nowych testamentow wupóžlaných. Tón tak mjenovaný „pschi ſowý testament“ (Schmucktestament) pschihotuje ſo tukhwiſu ſa nowy wudawſ. — Kollekt, kotrež kózdu jutry ſa hłowne bibliſke towarzſtvo ſbérany, je 1920 wunjeſla 59 141 hr., w tuthym lécze 1921 bě wo wjale wjetha, bu na 97 319 hr. nadatych. — Nascha ſerbſka biblija, kotrež tehorunja tute towarzſtvo wudawa, je porňo předawſchenmu drje dróžſha, tola pak porňo druhim kniham wo wjale tuňſha. Hdýž ſebi ju ſam w „Gsmolerjez knihicžiſchezeřni wobſtaracž nočzesch, wobſtaraj ſa czi wěſeze woſadny duchowny.“

W Moritzburgu maný ſwoj ſakſki wustaw ſa diakonow abo kaž tež prajimy „bratrow“. Tam wuwicžuju ſo mužſzy lotiſz chzeja mjes ſu domem w kſchecžanskej miſzli ſkutkowacž a dželacž a to jako woſadni pomožnizy, jako organiſtojo, ſa miſionarjo ſa niěsta, jako nanojo pschi wſchelakich wustawach, jako dohladowarjo mlodžinu, a do zylá jako dželaczerjo na wſchech polach ſnutkñeho miſionſtwa, pschi wſchech pomožnych ſkutkach kſchecžanskej ſuboſcze. ſe 1. oktobrej tuteho lěta ſapocžnje ſo ſ, nowa tajke roſtuvicžowanje, na nim móža ſo woſdželicž mužſzy w starobje wot 18 hac̄ do 23 lět, dýrbja nježenjeni bhež. Šchtóz ſ tajſich chze ſkužicž naſhemu ſudej a ſenjeſowemu evangeliſej, je tam w Moritzburgu ſu wjazý. Samolivjenja ſo njech poſcželu na „Brüderhausleitung, Moritzburg.“ — So tež ſa naſ ſſerbow jara ſpomóžne bylo, bychmýli ſo ſſerbow tam wuwicžicž dali, njemóže nichtón přeč, woſebje tež tehodla niz, dokelž ſu praschenja ſchule a zýrkve tola hischeze zyle njerofiaſnijene. A na wſchech tých druhich polach ſnutkñeho miſionſtwa ſu nami ſſerbow po waſchnju tamneho wustawa wuwicženi, jara nuſni. Duž, ſchtóz ſ naſchich mlodých ſſerbow pschitkilenja ma k tojkemu ſpomóžnemu dželu, njech ſebi tutu wěz roſpomni. ſſnadž ſo tola tón abo tamny ſa Moritzburg roſkudži.

W Hamburga pschiſhadža poſvěcž, kotrež je cžim bóle ſwjeſelaza, dokelž naſch czaž runje w tuthym naſtupanju tola tak naſaženy. Hamburgski ſenat, t. r. wyschnoſcž, je wſchě domy njeſpózežiwoſcze ſakaſala, a to ſkoru jenohlóžnje pschi nimale jenohlóžnym pschiſhadžowanju měſčanow. Tónle poſtup we Hamburgu je cžim wažniſchi, dokelž je Hamburg tola jene wulſe město ſ hobskim ſhvětowobſhadom. ſſu tam hžo ſapocželi hžy, na kotrež hžo njeſcžiwe žónſke bydla, rumowacž a město tak cžiſcžicž wot njeſuměnje ſtrachneho ſtaženja. ſchtóz pak Hamburg ſamóže, to dýrbjało tola druhim mjeřiſhim a malým městam tež móžne bhež.“ To roſkudžaze pak je a wostanje, ſo mužſzy a žónſke, ſo ſo naſch ſu ſmuži a cžiſcži — předy hac̄ to psche poſdže!

Liftowanje. M. we Bu. ſa 17. po Tr. — W. M. we R. ſa 18. po Tr.

Samolivith redaſor: farař Wyrgač w Maſacžiſzech. Cžiſcž a naſlad: Gsmolerjez knihicžiſchezeřni, ſap. družſtvo ſ wobm. ruk. w Budyschinje.